

Vyhlásenie predkladateľa

Materiál „Zameranie dvojstrannej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na rok 2024“ sa na rokovanie vlády Slovenskej republiky predkladá bez rozporov s podpredsedami vlády, ministrami, alebo vedúcim Úradu vlády SR.

Rozpor pretrváva s Klubom 500, ktorý uplatnil zásadnú pripomienku k rozsahu dvojstrannej rozvojovej spolupráce a navrhol jej zásadné prehodnotenie s cieľom podpory len tých projektov, ktoré majú významný humanitárny charakter a projektov, ktoré prinášajú ekonomické benefity Slovenskej republike vo forme zapájania sa slovenských podnikateľských subjektov.

Zásadná pripomienka bola predmetom rozporového konania dňa 26. 1. 2024, počas ktorej predkladateľ uviedol dôvody, pre ktoré nie je možné zásadnú pripomienku akceptovať. Oficiálna slovenská rozvojová spolupráca (SK ODA) sa ako súčasť zahraničnej politiky štátu realizuje na základe a v súlade s národnou legislatívou, národnými strategickými dokumentami a medzinárodnými záväzkami a štandardmi, ku ktorým sa SR hlási. Je preto nežiadúce, aby sa rozsah rozvojovej spolupráce akokoľvek znižoval, či upravoval, keďže primárnym princípom nie je tvoriť zisk pre zapájaných partnerov, ale poskytovať materiálnu, technickú a expertnú pomoc v prioritných regiónoch a zlepšovať tým dobré meno SR v zahraničí. Zároveň však účasť slovenských podnikateľských subjektov na projektoch rozvojovej spolupráce môže vytvárať postupom času priaznivé podmienky pre ich aktivity v regiónoch, kam sa rozvojová pomoc poskytuje (više 100 krajín sveta), aj z ekonomického hľadiska. Úspešná prvotná realizácia rozvojových projektov na nekomerčnej báze môže totiž ukázať komparatívnu výhodu ich produktov a služieb v praxi, získať spoľahlivých lokálnych partnerov, vytvoriť podmienky pre priamu komunikáciu s predstaviteľmi miestnych samospráv, či pomôcť v účasti na ďalších projektoch v rámci medzinárodných konzorcií, či získavania iných grantov od medzinárodných organizácií.

Už teraz je zapájanie podnikateľov do rozvojovej spolupráce jedným z pilierov aktivít SK ODA v oblasti zvyšovania efektívnosti a udržateľnosti, čo sa odzrkadľuje v počte zverejnených výziev a realizovaných projektov, ktorými sú priamo, či nepriamo podporované slovenské podnikateľské subjekty. Iba z prostriedkov v gescii MZVEZ SR bolo za posledných 5 rokov vyhlásených 11 špecifických výziev, v ktorých bolo podporených 50 projektov slovenských malých a stredných podnikov, či inovatívnych startupov sumou vo výške takmer 3 mil. eur. Ďalšie prostriedky sú vynakladané z prostriedkov v gescii MF SR, MO SR, MV SR, či MŠVVaM SR.

Slovenská republika už od roku 2009 čelí kritike nedostatočného úsilia pri zvyšovaní výdavkov SK ODA, na základe záväzkov vyplývajúcich zo vstupu do EÚ (potvrdené aj konkrétnym uznesením vlády SR). Slovensko by malo podľa týchto záväzkov vynakladať na ODA 0,33% hrubého národného dôchodku SR, no dlhodobo je táto suma na úrovni 0,13 % - 0,15% HND. Akékoľvek ďalšie znižovanie tejto sumy by mohlo mať veľmi negatívne následky na renomé SR v medzinárodnom spoločenstve, keďže už teraz je suma jedna z najnižších spomedzi členských štátov OECD. Pritom účelnosť vynaložených prostriedkov dokazujú aj opakované nezávislé evaluácie uskutočnených projektov rozvojovej a humanitárnej spolupráce, ktoré hovoria o vysokej pridanej hodnote za relatívne nízke vynaložené finančné prostriedky, v porovnaní s obdobnými iniciatívami iných zahraničných donorov.